

เอกสารนำเข้า

ชื่อโครงการ กลไกการบูรณาการกองทุนระดับจังหวัด

ความสำคัญและที่มาของโครงการ

จากแนวคิดสูงสุดของการกระจายอำนาจด้านสาธารณสุข ที่ระบุเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน คือ “การสร้างสุขภาวะให้กับประชาชน อย่างเป็นธรรมทั่วถึงและมีส่วนร่วม” องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ตจัดทำยุทธศาสตร์ โดยกำหนดนโยบายด้านสาธารณสุขครอบคลุมทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันและควบคุมโรค การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาสถานบริการ การดำเนินงานการแพทย์ฉุกเฉิน การแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ โดยนำแนวคิดดังกล่าวส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วน “มีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมให้ข้อเสนอแนะ และร่วมตรวจสอบ” ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอเชิงนโยบายของงานสมัชชาสุขภาพภาคใต้ ครั้งที่ 12 ประเด็นความมั่นคงทางมนุษย์ ที่เสนอให้มี “คณะกรรมการสุขภาพระดับจังหวัด” และผลักดันให้เกิด “กองทุนส่งเสริมสุขภาพระดับจังหวัด” เพื่อขับเคลื่อนงานของภาคีเครือข่ายในภาคใต้ที่วางเป้าหมาย “ภาคใต้แห่งความสุข”

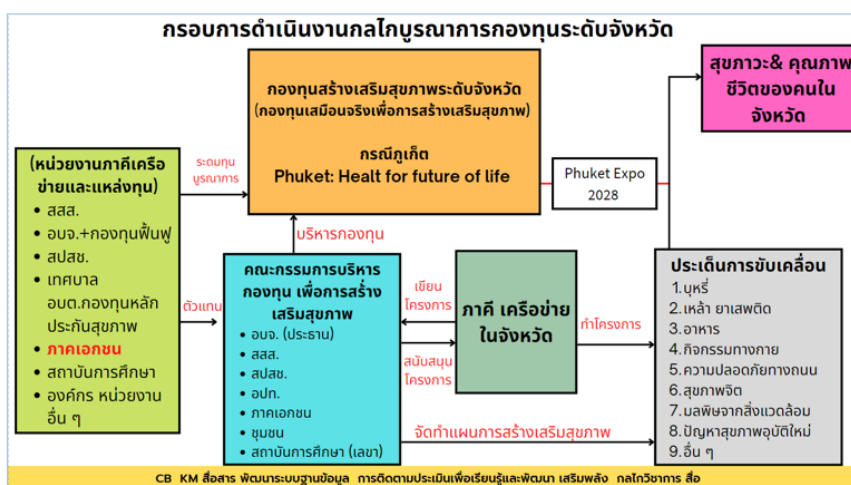
เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณสุขเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพระดับจังหวัดภูเก็ต ในการผลักดันกลไกบูรณาการกองทุนสร้างเสริมสุขภาพ โดยใช้ชื่อ “กองทุนเสมือนจริงเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ “ภูเก็ต : สุขภาวะเพื่อชีวิตแห่งอนาคต (Phuket : Health for Future of Life) ” เพื่อจัดการและขับเคลื่อนการสร้างเสริมสุขภาพใน 8 ประเด็น ได้แก่ บุหรี่ เหล้า-ยาเสพติด อาหาร กิจกรรมทางกาย ความปลอดภัยทางถนน สุขภาพจิต และมลพิษจากสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องสถานการณ์ความเจ็บป่วยของจังหวัดภูเก็ต พบว่า ในปี พ.ศ. 2564 สาเหตุการตาย ได้แก่ โรคมะเร็ง ปอดบวม โรคหัวใจขาดเลือด โรคหลอดเลือดสมอง และติดเชื้อในกระแสเลือด (อัตราการตายต่อแสนประชากรเท่ากับ 66.16, 25.41, 24.69 , 24.69, 18.46 ตามลำดับ และการป่วยด้วยโรคทางระบาดวิทยา เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลตั้งแต่ พ.ศ.2562 ถึงพ.ศ. 2564 พบว่า อูจจาระร่วงยังคงมีอัตราป่วยต่อแสนประชากรสูงเป็นอันดับหนึ่งของจังหวัดภูเก็ต ในขณะที่อัตราการเกิดอุบัติเหตุและเจ็บป่วย/เสียชีวิตจากอุบัติเหตุก็ยังคงอยู่ในระดับสูง ในขณะที่เดียวกันจากสถานการณ์ล่าสุด ที่ประชาชนจังหวัดภูเก็ตต้องเผชิญสถานการณ์ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ ทั้งน้ำท่วมและดินถล่ม ตลอดจนปัญหาเรื้อรังเกี่ยวกับคุณภาพน้ำ และปัญหาขยะ จึงนับว่าคนภูเก็ตกำลังอยู่ในสภาวะที่ “หันไปทางไหนก็มีแต่ความเสี่ยง ขยับไปทางไหนก็เจอแต่ปัญหา”

ในการนี้เพื่อให้เกิดกลไกขับเคลื่อนสุขภาวะและคุณภาพชีวิตของคนภูเก็ตให้เป็นรูปธรรมองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต จึงร่วมกับ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตภูเก็ต วิทยาเขตหาดใหญ่และสมัชชาสุขภาพจังหวัดภูเก็ต ประสานพลัง ให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือที่ครอบคลุมทุกด้านของสังคมภูเก็ต ทั้งทุนทางสังคม ทุนความรู้ ทุนธรรมชาติ และความตั้งใจของทุกภาคีเกี่ยวข้อง เพื่อให้ภูเก็ตได้พัฒนาศักยภาพคน กลุ่มคน เครือข่าย ให้มีความรู้ ทักษะ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพและสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างระบบ กระบวนการ และกลไกการดำเนินงานสุขภาพ

โดยกระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมให้อึดต่อสุขภาพ ผ่านบริบทพื้นที่ วิถีชีวิต วัฒนธรรม เศรษฐกิจ มาตรการชุมชน เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็ง จัดการตนเองได้ บนฐาน สิทธิชุมชน ทูทางสังคม มีแผนชุมชน และสามารถขับเคลื่อนชุมชน เพื่อทำให้เกิดและขับเคลื่อนกระบวนการนโยบายสาธารณะ ภายใต้แนวคิด “เมืองแห่งความผูกพันผู้คนสู่สุขภาพโลก” สร้างสุขภาพได้อย่างยั่งยืน ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเท่าเทียม เป็นต้นแบบระบบสุขภาพชุมชนเมือง และยกระดับสู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ที่ร่วมกันผลักดันขับเคลื่อนงานสร้างเสริมสุขภาพผ่าน ภูเก็ต เฮลท์ แชนด์บ็อกซ์ สร้างเสาหลักสุขภาพ ดูแลประชากรของภูเก็ตอย่างทั่วถึง นำไปสู่การพัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวสุขภาพอย่างแท้จริง ภูเก็ตเมืองแห่งสุขภาพดี ผ่านแนวคิด “สร้าง นำ ซ่อม” โดยหยิบยกประเด็นการขับเคลื่อนโรค NCDs หรือ Non-communicable ซึ่งเป็นกลุ่มโรคไม่ติดต่อ 8 ประเด็น อันจะนำไปสู่เมืองภาคใต้แห่งความสุข

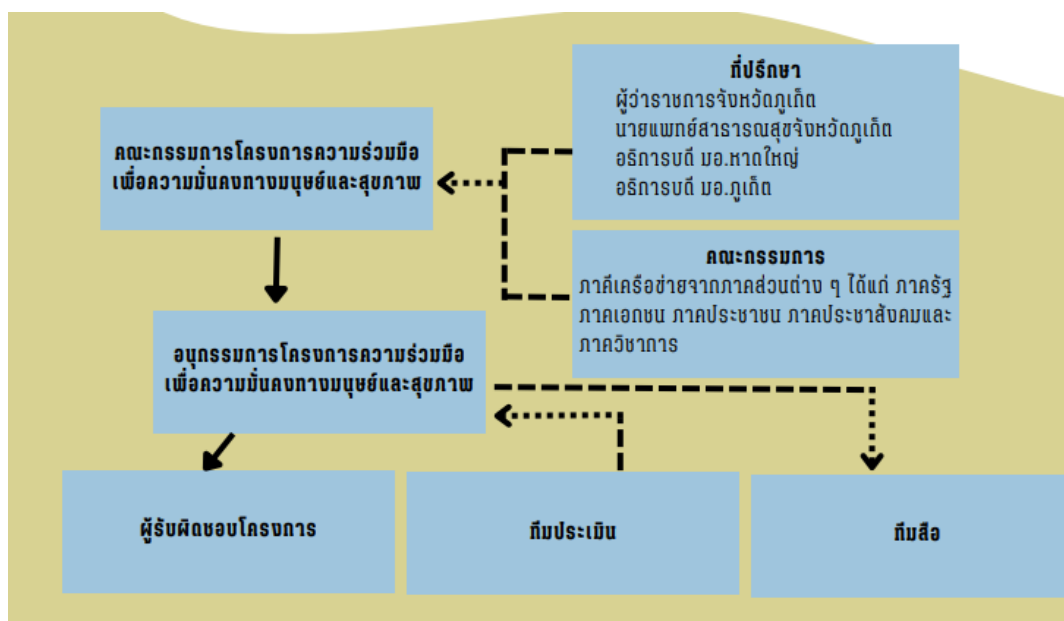
ผลการดำเนินงาน

จากจุดเริ่มต้นเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2565 ได้มีการขับเคลื่อนการทำงาน “กองทุนเสมือนจริง เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ “ภูเก็ต : สุขภาวะเพื่อชีวิตแห่งอนาคต (Phuket : Health for Future of Life) ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและจัดตั้งคณะกรรมการสุขภาพระดับจังหวัดที่บูรณาการทุกภาคส่วนและศึกษารูปแบบของการร่วมสนับสนุนทุนเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพ ได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการความร่วมมือเพื่อความมั่นคงทางมนุษยสุขภาพในระดับจังหวัด” ภูเก็ต : สุขภาวะเพื่อชีวิตแห่งอนาคต (Phuket : Health for Future of Life) ” การดำเนินงานกองทุนเสมือนจริง ได้จัดตั้งคณะกรรมการ เป็น “กลไก” ในการขับเคลื่อนโครงการฯ โดยมีการสรรหาคณะกรรมการจากหน่วยงานภาคีเครือข่ายและแหล่งทุนมาร่วมเป็นคณะกรรมการ มีประเด็นการขับเคลื่อน 8 ประเด็น ได้แก่ บุหรี่ เหล้าและยาเสพติด อาหาร กิจกรรมการออกกำลังกาย โรคอุบัติใหม่ ความปลอดภัยทางถนน สุขภาพจิตและมลพิษทางสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่สุขภาวะและคุณภาพชีวิตของคนในภูเก็ต แสดงดังภาพประกอบ 1



ภาพประกอบ 1 กรอบดำเนินงานกลไกบูรณาการกองทุนระดับจังหวัด

การดำเนินงาน “กองทุนเสมือนจริงเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ “ภูเก็ต : สุขภาวะเพื่อชีวิตแห่งอนาคต (Phuket : Health for Future of Life) ” ได้จัดตั้งคณะกรรมการ เป็น “กลไก” ในการดำเนินงาน โดยมี ที่ปรึกษา คณะกรรมการฯ ทีมประเมิน ทีมสื่อ ทำหน้าที่เพื่อสนับสนุน กำกับดูแล ประเมินผล และ คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการฯ เห็นชอบ โดยมีอำนาจหน้าที่ จัดทำ ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์และวิธีการดำเนินงาน รวบรวมวิเคราะห์ปัญหา ทำหน้าที่การประสานงานระหว่าง ภาควิชาการ แพทย์ พิจารณากลับกรองโครงการ/กิจกรรม จัดทำและพัฒนาฐานข้อมูล เสนอแนวทางส่งเสริมความร่วมมือรวมถึงติดตามและรายงานผล ซึ่งผู้รับผิดชอบโครงการ อันประกอบไปด้วย ภาคประชาชนและภาคประชาสังคมที่เสนอขอรับโครงการ แสดงดังภาพประกอบที่ 2



ภาพประกอบที่ 2 กลไกการดำเนินงานโครงการ

การบริหารจัดการงานของกลไกฯ ของคณะอนุกรรมการ เริ่มจากการดำเนินการและตัดสินใจร่วมกัน ในแบบคณะกรรมการไตรภาคี อันประกอบไปด้วย ภาควิชาการจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ภาคประชาชนโดยสมัชชาสุขภาพจังหวัดภูเก็ต ทีมสุขภาพจากสาธารณสุขและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมี ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข อบจ.ภูเก็ต เป็นประธานอนุกรรมการ ได้ร่วมกันทำแผนและบริหารงบประมาณ โดยมีการกำหนดการประชุม คณะอนุกรรมการ 2 ครั้งต่อ 1 เดือนเพื่อขับเคลื่อนโครงการฯ และจัดการประชุม คณะกรรมการนโยบาย 2 เดือนต่อ 1 ครั้งเพื่อรายงานความก้าวหน้าของโครงการฯ โดยมีการวางแผนและจัดทำแผนกิจกรรมโครงการ ตั้งตัวชี้วัดของโครงการ ทำแผนการประเมิน หาเครือข่ายในการทำงาน และตั้งกรอบอนุมัติโครงการ ดังนี้ ได้แก่ ประเด็นเชื่อมโยงกับ NCDs ภาควิชาการสุขภาพภูเก็ต วงเงินไม่เกิน 100,000 บาท ระยะเวลาดำเนินงานไม่เกิน 1 ปี ผู้รับทุนต้องร่วมสมทบโครงการ ต้องมีภาคีร่วมดำเนินโครงการ อนุมัติโครงการเดือนละ 2 ครั้ง ทีมติดตามประเมินผลทีมละ 3 คน/โครงการ ซึ่งทางคณะอนุ

กรรมการฯ ได้สร้างช่องทางการสื่อสารเพื่อติดต่อกับภาคีเครือข่าย รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่าย โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือทีมพี่เลี้ยงผู้จัดทำโครงการ ทีมกลไกเสริมพลัง แสดงดังภาพประกอบที่ 3



ภาพประกอบที่ 3 แผนกิจกรรมการขับเคลื่อนโครงการฯ

จากการดำเนินกิจกรรมตั้งแต่พฤศจิกายนจนถึงปัจจุบัน พบว่า คณะอนุกรรมการได้มีขับเคลื่อนงานตามแผนงานที่วางไว้ และมีการวิเคราะห์สถานการณ์ จัดระเบียบข้อมูลร่วมกัน มีโดยใช้การสื่อสารในแนวราบ จากความสัมพันธ์ส่วนตัวเป็นตัวเชื่อมประสาน จนเกิดความเข้าใจร่วมกันในการ มีการปรับเปลี่ยนแผนการทำงาน โดยเพิ่ม 3 กิจกรรมในแผนปฏิบัติการ ในช่วงเดือนมิถุนายน เพื่อแก้ปัญหาคือการสื่อสารในองค์กร ได้แก่ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติงานการเขียนรายงานผล และจัดการประชุมกับภาคีเครือข่าย 2 ครั้ง ทำให้ได้ช่องทางการสื่อสารกับภาคีเครือข่ายในการทำงาน แสดงดังภาพประกอบที่ 4



ภาพประกอบที่ 4 การปรับเปลี่ยนแผนกิจกรรมการขับเคลื่อนโครงการฯ

จากแผนการทำงานของโครงการฯ สู่แผนการปฏิบัติงานและเป็นกิจกรรมของโครงการ มีรายละเอียด ดังนี้

1. กิจกรรมงานแถลงข่าวและ Kick off “ภูเก็ต: สุขภาวะเพื่อชีวิตแห่งอนาคต "Phuket: Health for Future of Life" เมื่อวันที่ 12 พย.2565 สร้างการรับรู้โครงการ และประชาสัมพันธ์แนวทางการสนับสนุนทุน รวมทั้งค้นหากลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ที่มีความพร้อมรับทุนสนับสนุนโครงการตามแนวทางและเงื่อนไขที่กำหนด โดยผ่านสื่อ Online/offline จัดหมายข่าวของ อบจ.

2. ประชุมติดตามการดำเนินงานโครงการบูรณาการไกลความร่วมมือ เมื่อวันที่ 18 พย.2565 สร้างแผนการขับเคลื่อนงาน ปรับปรุง Time line และสรรหาคณะกรรมการโครงการฯ และมีคำสั่งแต่งตั้งประกาศเมื่อ 25 มกราคม 2566

3. ประชุมกรุปี่งโครงการงานของภาคีเครือข่าย เมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2566 วิเคราะห์สถานการณ์ร่วมกัน ระหว่างทีมขับเคลื่อนและภาคีเครือข่าย กำหนดกรอบการพิจารณาโครงการที่ขอรับเงินสนับสนุนจากโครงการ

4. พัฒนาศักยภาพของผู้นำชุมชน 3 อำเภอ 15-16 มีนาคม 2566 โดยใช้งบประมาณของศูนย์พัฒนาการเมืองสถาบันการเมืองพระปกเกล้าจังหวัดภูเก็ต เพื่อพัฒนาภาคีเครือข่ายที่ขอรับทุนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนโครงการเสนอขอรับงบประมาณที่สอดคล้องกับ”สุขภาวะเพื่อชีวิตแห่งอนาคต” จำนวน 100 คน

5. ค้นหากภาคีเครือข่ายใหม่ ๆ และเชื่อมโยงเครือข่าย ให้บูรณาการร่วมกัน เมื่อวันที่ 25 เมย 2566 การทำงานครั้งนี้เป็นการใช้งบประมาณของ NODE ซึ่งเป็นรูปแบบความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในเรื่องของการใช้งบประมาณ ทั้งเชิงประเด็นและเชิงพื้นที่

6. สนับสนุนกลไกพี่เลี้ยง โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ วันที่ 21 พฤษภาคม 2566 การเขียนโครงการเพื่อขอรับเงินอุดหนุน จากองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต โดยช่วยเหลือพัฒนาเครือข่ายในการพัฒนาแผนงาน

7. พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของภาคีเครือข่ายโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ “เทคนิคการเขียนรายงานผลการดำเนินงาน” เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2566

8. พิจารณาอนุมัติโครงการที่ขอรับทุนจาก อบจ. จำนวน 3 โครงการ โดยพิจารณาจากโครงการที่ยื่นขอรับทุน จากการประชุมประชุมเชิงปฏิบัติการ วันที่ 21 พฤษภาคม 2566

10. จัดประชุมภาคีเครือข่ายโครงการบูรณาการความร่วมมือ เพื่อสร้างการรับรู้และเสริมแรงในการเข้ามาร่วมทำโครงการ

11.สนับสนุนกลไกพี่เลี้ยง โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อดำเนินกิจกรรมในโครงการบูรณาการความร่วมมือเพื่อความมั่นคงทางมนุษย์และสุขภาพในระดับจังหวัด มีการยื่นเสนอโครงการ 20 โครงการ

ผลลัพธ์การดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน “กองทุนเสมือนจริงเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ “ภูเก็ต : สุขภาวะเพื่อชีวิตแห่งอนาคต (Phuket : Health for Future of Life) ”

1. การบริหารผ่านกลไกคณะกรรมการที่มีการบริหารจัดการ เริ่มจากการดำเนินการและตัดสินใจร่วมกัน

2. มีการอนุมัติโครงการ 3 โครงการ ซึ่งได้ใช้งบอุดหนุนจากประมาณของ อบจ. ซึ่งมีรายละเอียดโครงการดังนี้

2.1 โครงการยกระดับมาตรฐานการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมความปลอดภัยทางอากาศ ภายในอาคารของศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย-สสจ.ภก.

2.2 โครงการพัฒนาเครือข่ายการป้องกันโรคลีเจียนแนร์-สสจ.ภก.

2.3 โครงการพัฒนาต้นแบบ ครอบครัวมั่นคง สังคมสุขภาพดี-สสจ.ภก.

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ

จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องและเอกสารรายละเอียดโครงการร่วมกับผู้รับผิดชอบโครงการ คณะทำงานโครงการและผู้รับผิดชอบในพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งสามารถสามารถสรุปปัญหาและอุปสรรคได้ดังนี้

1.โครงการบูรณาการความร่วมมือเพื่อความมั่นคงทางมนุษย์และสุขภาพในระดับจังหวัด“ภูเก็ต: สุขภาวะเพื่อชีวิตแห่งอนาคต “Phuket: Health for Future of Life” ยังขาดการสนับสนุนจากสื่อ ทำให้เกิดผลกระทบต่อโครงการและการสร้างความร่วมมือ ดังนี้

1.1 ความรู้สึกรู้สีกของประชาชน: ประชาชนอาจไม่รับรู้หรือไม่มีความรู้เกี่ยวกับโครงการและกองทุนที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากสื่อ ซึ่งอาจทำให้มีความสับสนหรือไม่ค่อยสนใจในโครงการนั้น ๆ

1.2 การสะท้อนให้เห็นคุณค่า: การไม่ได้รับการสนับสนุนจากสื่ออาจทำให้โครงการไม่ได้รับการยกย่องหรือการสะท้อนให้เห็นคุณค่าของโครงการต่อสาธารณชน ซึ่งอาจส่งผลให้คนอื่น ๆ ไม่รู้จักหรือไม่ค่อยสนใจในโครงการดังกล่าว

1.3 ความรู้และการเข้าถึงข้อมูล: การไม่มีการสนับสนุนจากสื่ออาจทำให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการและกองทุนไม่เข้าถึงประชาชนอย่างเพียงพอ ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้คนไม่มีข้อมูลเพียงพอในการตัดสินใจหรือเข้าร่วมโครงการ

1.4 การสะท้อนผลให้กับการระดมทุน: หากไม่มีการสนับสนุนจากสื่อ อาจทำให้กองทุนพบปัญหาในการระดมทุนเพื่อดำเนินโครงการต่อไป ซึ่งอาจส่งผลให้โครงการไม่สามารถดำเนินต่อไปได้หรือต้องลดขอบเขตและความสำคัญของโครงการลง

1.5 การสร้างความเชื่อมั่นของภาคีเครือข่าย: การขาดการสนับสนุนจากสื่ออาจทำให้ภาคีเครือข่ายและประชาชนไม่มีความเชื่อมั่นในโครงการหรือกองทุนนั้น ๆ ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้คนไม่เข้าใจหรือไม่ไว้วางใจในการเข้าร่วมหรือสนับสนุนโครงการฯ